

Saimi Hukkanen

Toivo Salminen

Hieno karjalainen kulttuuripersonallisuus, lehtori, Elisenvaaran yhteiskoulun entinen johtajatar Saimi Maria H u k k a n e n o. s. Sorri kuoli Helsingissä 27. 7. 76. Hän oli syntynyt Pohjanmaalla, Pulkkilassa 17. 9. 1887. Karjalan, karjalaiset hän oppi tuntemaan lapsuudessaan, jolloin hänen isänsä oli luterilaisena kirkkoherrana Karjalassa, Liperissä, Korpiselällä ja Kuolemanjärvellä. Hän valmistui opettajaksi Helsingin suomalaisesta jatko-opistosta. Hän toimi mm. Jaakkiman yhteiskoulun johtajana ja opettajana Varkauden yhteiskoulussa. Hän kuului vuonna 1927 aloittaneen Elisenvaaran yhteiskoulun perustajiin ja toimi mm. koulun johtajattarena, rehtorina ja vararehtorina.

Lehtori Saimi Hukkasen johtajakautena Elisenvaaran yhteiskoulu joutui kaksi kertaa sodan hävittämäksi. Alueuuvutuksen jälkeen hän siirsi vuonna 1944 koulun Suolahteen ja vuonna 1948 vihdoin Kyröön, missä koulu edelleen toimii Elisenvaaran yhteislukion nimellä. Lehtori Hukkanen opetti koulussaan suomenkieltä ja historiaa ja ajoittain myös muita aineita. Hän on kirjoittanut myös Elisenvaaran yhteiskoulun historian.

Saimi Hukkanen avusti kirjoituksillaan useita karjalaisia lehtiä, myös omaa lehteämme. Hän oli oppinut Karjalan kielialueen eri murteet ja osasi niitä käyttää. Tämä kävi selkeästi ilmi hänen runokokoelmastaan »Tien täydeltä», joka on painettu Karjalan Kirjapaino Oy:ssä, Lappeenrannassa 1969 ja jonka hän itse kustansi. Hän näki tämän vuosisadan karjalaisten suuren murhenäytelmän. Näki ja koki sekä talvisodan että jatkosodan karjalaisiin kohdistuneet vääryydet, tuskat, hädät, kotiseudun jättämisen kahteen kertaan lyhyessä ajassa. Hän tajusi sodan mielettömyyden ja diktaattorin oikkujen merkityksen. Hän sai inspiraation ja ikuisti herkästi, inhimillisesti ilman vihaa evakkoon lähden, evakkomatkan ja evakkoon asettumisen monisäikeiset tunnelmat. Hänen pieni runoteoksensa on muistomerkki, joka kertoo karjalaisten kohtalon päivistä 1940—44 ja vielä sen jälkeenkin. Lehdellemme hän kirjoitti heimorunosikermän nimellä »Kaukaisia sukulaisia tapaamassa», jonka osat Laukkuryssä, Inkerin pakolainen, Vepsän tyttö puhuttavat meistä jokaista.

Muistellemme kiittäen.

Toivo Salmisen muistolle

Rakas Toivo-veljemme, minä sinun läheisenä leikki-, koulu- ja työkaverina ja ennenkaikkea ystävänä, haluan muutamalla sanalla kirkastaa sinun maallista vaellustasi ja muistoa yhdessä eletystä elämästä:

Karjalan termäsillä me lapsena leikimme,
kyykkiä keiloja kisailleen,
Maailman tie minne minut viekin,
kotoisia kunnaita unhoita en.

Näin lauletaan eräässä karjalaisessa laulussa ja sinä veljeni olet muistanut hyvin nämä sanat. Kaikki työ ja toimintasi tässä maailmassa on ollut sinulle aina päällimmäisenä rakkaus. Kaikki työ Karjalan hyväksi on sinua suuresti kiinnostanut, kaikki kirjoittamasi artikkelit eri lehtiin ovat säteileet rakkautta koti-Karjalaamme kohtaan.

Kun muistelen sitä aikaa Kemissä, jolloin toimimme yhdessä Karjalakerhotyössä, olit sinä ensimmäinen ja viimeinen toteuttamassa niitä ajatuksia käytännössä, mitä yhdessä panimme alulle karjalakerhotyön hyväksi. Sattuvasti Aalto Pekka sanoo eräässä kronikassaan:

»Viime vuoden kerhon vaali sattui kerran oikeaan maaliin. Puheenjohtajaksi tuli Pekka Ahonen ja sihteeriksi Toivo Salminen. Tämä kerhon ystäväpari, tiesi missä on salakari, siksi toiminta alkoi luistaa ja täydellä höyryllä kiittää kerhon laiva ilman suurempia riitoja ja vaivaa.»

Näinhän me kolmisen vuotta ohjailtiin tätä laivaa ja luulen, että tämä aika oli kerhotyössä antoisin aika.

Nyt laskeessamme sinun maalliset jäännöksesi tähän Turun kaupungin hautausmaahan, voimme iloita siitä, että maailmantie on sittenkin ollut sinulle armahtavainen ja hyvä, saat levätä kuuluisassa Suomen Turussa, siunatussa maassa, jossa voivat sukulaisesi käydä sinua tervehtimässä. Ikävöimme vaan sitä, että läksit liian varhain luotamme.

Tunkualaisten seppeleessä Kullakon Riston lausumat sanat puhuvat sitä kaipuuta mitä tunnemme sinun poismentosi johdosta:

Tässä me seisomme nyt, mohikaanit viimeiset.
Miehet Tunkualta, loppuun kuluneet.
Mieleemme musta on, surusta murtuneet
joukkomme on kohta loppuun kulunut.
Sinäkin Toivo nyt luotamme läksit,
riviin paikan tyhjäksi jätit.
Viimeinen kun meistä on hengen heittänyt,
tuskin muistaneet kukaan enää meitä.
Lepää rauhassa, veli kulta,
muistosi elää aina.

Surusanoma kantautui korviimme elokuun alkupäivinä, että ystävämme Toivo Salminen on kuollut Turussa. Hän oli syntyperältään Vienan Karjalasta, Tunkuan kunnasta, Kevättämärven kylästä, syntynyt 4. 8. 1908, kuoli 2. 8. 1976, kahta päivää vailla 68 vuotias.

Suremaan jäivät Irma-rouva ja reipas Tero-poika morsiamineen. Toivon maallinen ruumis haudattiin Turun Orto-

doksiseen hautausmaahan 14. p:nä elokuuta, kauniin kesäpäivän vallitessa. Siunauksen toimitti hänen kotikunnastaan lapsuuden aikainen leikkikaveri, rovasti Lauri Mitronen Jyväskylästä, kanttori Pekka Torhamon avustamana.

Vainajaa kunnioittivat sukulaisten lisäksi seppelein ja kukkalaittein monet hänen kaukaisetkin ystävänsä, jopa Ruotsista ja Kemistä asti. Omaisten seppeleen jälkeen laskettiin Karjalan Sivistysseuran kukkalaitte. Tunkuan Seuran nimissä laskivat seppeleen rovasti Lauri Mitronen ja Risto Kullakko. Alekski Maksimainen rouvineen laski kukkalaitteen sekä Kormilainen Mikko Ruotsista. Ystävinä laskivat kukkalaitteet Taimi ja Pekka Ahonen, Senja ja Iikka Kokkonen, Martta ja Risto Kullakko, F. Porokoski rouvineen. Taimi Mirosen kukkalaitteen laski Alekski Maksinen, samoin rouva ja herra Routio laskivat kukkia.

Kukkarunsaus peitti Toivo Salmisen hautakummun. Kauniisti elettyä elämää jäivät todistamaan Sivistysseuran puheenjohtajan sanat: »Karjalassa Toivo-veljemme syntyi, karjalaisena eli ja karjalaisena hän myöskin kuoli.»

Pekka Ahonen

KYYKKÄ

Urheileva presidenttimme on saanut tuntea myös kyykän hurmaa. Hänet tunnemme lajimme ystävänä. Tässä näyte Urho Kalevan tyylistä.

25-VUOTIAS KYYKKÄ

V. 1951 Karjalan Sivistysseuran yhteyteen perustettiin vaatimaton kyykkäkerho. Boris Karpela kutsui peliin muutamia heimoveljiä, joita asia tuntui kiinnostavan. Monet heistä ovat jo vainajia. Mutta ajan kanssa niitä tuli jatkuvasti lisää. Aisapariksi tuli Kosti Pamilo. Hän johtaa KSS:n kyykkäkerhoa vuodesta 1961. Peliä on useamman kerran esitetty

alkuvuosina Karjalan Liiton kesäjuhlien yhteydessä. Karjalaiskentältä on sen jälkeen tullut useita viestejä, että kyykkä on »hyvä asia». V. 1958 Karpela vei kyykän Ruotsin karjalaisien pariin. Vuonna 1962 Karjalan Liitto ja Karjalan Sivistysseura perustivat kyykkävaltuuskunnan. Silloin alkoi kyykän uusi tuleminen. Painettiin kyykkäpelin säännöt, teetettiin medalit, ryhdyttiin kouluttamaan kyykkätuomareita, joita tällä hetkellä on lähes 400 ja pitämään vuosittain SM-kilpailuja joukkueille (1962) ja miehille (1964) ja naisille (1974). Ympäri maata syntyi kyykkäkerhoja ja löytyi erinomaisia vetäjiä ja iskijöitä.

Tasavallan presidentin kirjeet ovat juuri tällä hetkellä aktuelleja lehtien kirjallisuuden palstoilla. Urho Kekkosen kirje Boris Karpelalle on päivätty 28. 12. 1968. Sitä seurasi lahjapokaali, josta tuli tavoiteltu kilpailukohde. Kirje antoi vauhtia kyykkäurheilulle. Nykyisin kyykkäjoukkueiden mestaruuskisoihin osallistuu 40—50 joukkuetta ja mieskohtaisiin mestaruuskisoihin 100—150 miestä, naisten toistakymmentä.

KYYKKÄURHEILUN KÄRKI

Virallisia karjalaseurojen välisiä kyykkäjoukkueiden SM-kilpailuja on pelattu vuodesta 1962 lähtien. Kun laskemme voitosta 3 pistettä, toisesta tilasta 2 ja kolmannelta 1 pisteen, niin joukkueiden paremmuusjärjestys on seuraava:

Ent. salmilaiset ry. Helsinki 25 pistettä, Raision Karjalaiset Raisio 14, Hämeenlinnan KS H:linna 11, Turun Uusi KS Turku 7, Karjalan Sivistysseura Helsinki 5, Kylmäkosken Karj. Kylmäkoski 5, Helsingin Suoj.S. Helsinki 5 ja Riihimäen Karj. Riihimäki 4 pistettä. Lisäksi mestaruuden on kerran voittanut Haminan Seudun Karjalaiset.

(Jatkuu sivulla 161)